

Methods for improving writing competence through the use of multimodal composition

Ziroat Saliyeva Zokirovna
Department of English language
Samarkand State Institute of foreign languages,
Independent researcher
e-mail: ziroat.salieva@gmail.com
+998933455555
Samarkand, Uzbekistan

Annotation. This article explores the use of multimodal composition as an innovative approach to enhancing writing competence among students. Multimodal composition, which integrates various modalities such as text, images, audio, video, and interactive elements, offers a dynamic way to develop students' creativity, critical thinking, and technological skills. The article discusses several effective methods for incorporating multimodal composition into the classroom, including Project-Based Learning (PBL), Collaborative Writing, Inquiry-Based Learning, Digital Storytelling, and Media Analysis. These methods not only improve students' writing abilities but also foster media literacy, collaboration, and problem-solving skills. The article also highlights the role of modern technologies, such as online platforms, video editing software, and interactive presentation tools, in facilitating multimodal learning. By adopting these strategies, educators can create a more engaging and interactive learning environment, preparing students to meet the demands of the modern world. This article provides practical insights and methodologies for educators aiming to enhance their students' writing competence through multimodal approaches.

Keywords: multimodal composition, writing competence, project-based learning, collaborative writing, inquiry-based learning, digital storytelling, media analysis, educational technology, critical thinking

Multimodal kompozitsiyadan foydalanish orqali yozuv kompetensiyasini takomillashtirish metodlari

Ziroat Saliyeva Zokirovna
Ingliz tili kafedrası
Samarqand Davlat Chet Tillar Instituti,
Mustaqil tadqiqotchi
Samarqand, O'zbekiston

Annotatsiya. Ushbu maqola talabalarning yozuv kompetensiyasini oshirish uchun multimodal kompozitsiyadan foydalanishning innovatsion yondashuvini o'rganadi. Multimodal kompozitsiya matn, rasm, audio, video va interaktiv elementlar kabi turli xil modalitlarni birlashtirib, talabalarning ijodkorligini, tanqidiy fikrlashini va texnologik ko'nikmalarini rivojlantirishning dinamik usulini taklif etadi. Maqolada sinfda multimodal kompozitsiyani qo'llashning bir qator samarali usullari, jumladan Loyiha asosida o'qitish (PBL), Hamkorlikda yozish, Tadqiqotga asoslangan o'qitish, Raqamli hikoyalar va Media tahlil kabi metodlar muhokama qilinadi. Bu usullar nafaqat talabalarning yozuv qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi, balki ularning media savodxonligi, hamkorlik va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. Maqolada, shuningdek, onlayn platformalar, video tahrirlash dasturlari va interaktiv taqdimot vositalari kabi zamonaviy texnologiyalarning multimodal o'qitishni qo'llab-quvvatlashdagi roli ta'kidlangan. Ushbu strategiyalarni qo'llash orqali o'qituvchilar talabalarni zamonaviy dunyo talablariga tayyorlash uchun yanada qiziqarli va interaktiv o'quv muhitini yaratishlari mumkin. Ushbu maqola

talabalarning yozuv kompetensiyasini multimodal yondashuvlar orqali oshirishga intilayotgan o'qituvchilar uchun amaliy bilimlar va metodologiyalarni taqdim etadi.

Kalit so'zlar: *Multimodal kompozitsiya, yozuv kompetensiyasi, loyiha asosida o'qitish, hamkorlikda yozish, tadqiqotga asoslangan o'qitish, raqamli hikoyalar, media tahlil, ta'lim texnologiyalari, tanqidiy fikrlash.*

Методы совершенствования письменной компетенции посредством использования мультимодальной композиции

*Зироат Салиева Зокировна
Кафедра английского языка
Самаркандский государственный
институт иностранных языков,
соискатель
Самарканд, Узбекистан*

Аннотация. *Эта статья исследует использование мультимодальной композиции как инновационного подхода к повышению письменной компетенции учащихся. Мультимодальная композиция, которая объединяет различные модальности, такие как текст, изображения, аудио, видео и интерактивные элементы, предлагает динамичный способ развития творческих способностей, критического мышления и технологических навыков учащихся. В статье обсуждаются несколько эффективных методов внедрения мультимодальной композиции в учебный процесс, включая обучение на основе проектов (PBL), совместное написание текстов, обучение на основе исследований, цифровое сторителлинг и анализ медиа. Эти методы не только улучшают письменные навыки учащихся, но и способствуют развитию медиаграмотности, сотрудничества и навыков решения проблем. В статье также подчеркивается роль современных технологий, таких как онлайн-платформы, программы для редактирования видео и интерактивные инструменты для презентаций, в поддержке мультимодального обучения. Используя эти стратегии, преподаватели могут создать более увлекательную и интерактивную учебную среду, готовя учащихся к требованиям современного мира. Эта статья предоставляет практические инсайты и методологии для преподавателей, стремящихся улучшить письменную компетенцию учащихся с помощью мультимодальных подходов.*

Ключевые слова: *мультимодальная композиция, письменная компетенция, обучение на основе проектов, совместное написание, обучение на основе исследований, цифровое сторителлинг, анализ медиа, образовательные технологии, критическое мышление.*

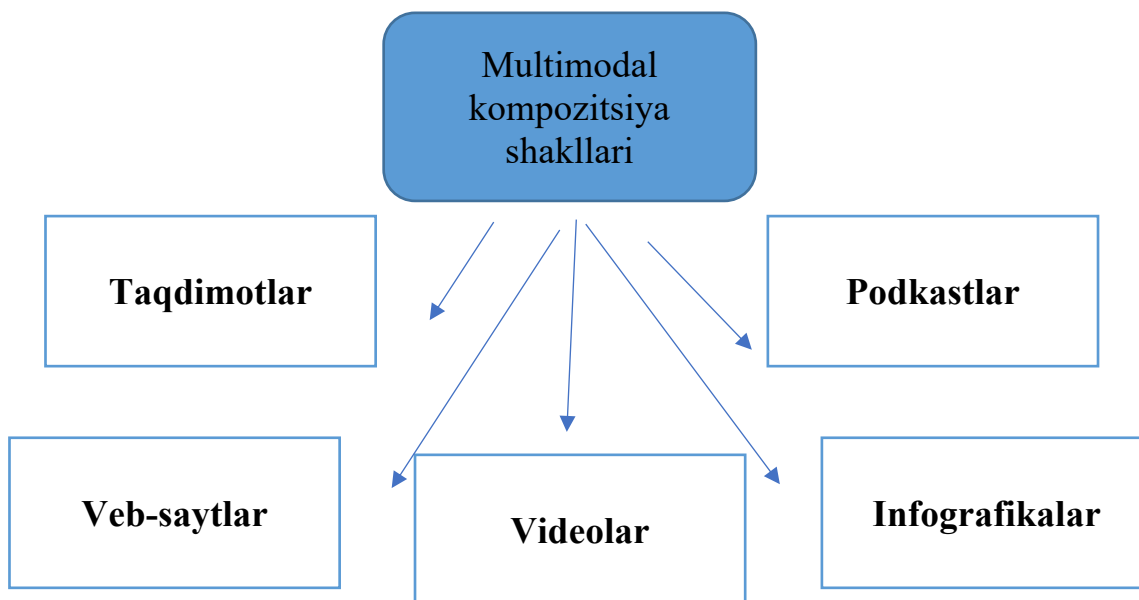
Multimodal kompozitsiya - bu ma'noni yaratish uchun turli xil modalitlarning (matn, rasm, audio, video, interaktiv elementlar va h.k.) uyg'unligidan foydalanishga asoslangan integrativ yondashuvdir. Ta'lim sohasida multimodal kompozitsiya talabalarning yozuv kompetensiyasini rivojlantirish, ijodkorlikni oshirish, tanqidiy fikrlashni kuchaytirish, media savodxonligini rivojlantirish va texnologik ko'nikmalarni shakllantirish uchun kuchli vosita sifatida namoyon bo'ladi.

Saliyeva Z. ta'kidlashicha, biz shuni yodda tutishimiz kerakki, faqat tilga oid kirish ma'lumoti yoki mashqlar yozish kompetensiyalarini rivojlantirish uchun yetarli emas. Yozish darslarida maxsus faoliyatlar talab etiladi, bunda talabalar yaxshi yozishning barcha elementlari haqida xabardor qilinadi, ularga ma'lumot va misollar bilan yordam beriladi, amaliy mashqlar uchun imkoniyatlar yaratiladi va ularning ishlagan natijalari bo'yicha aniq va yo'naltirilgan fikr-mulohazalar bildiriladi. Shuningdek, biz til bilan ishlash va yozish kompetensiyalarini rivojlantirishni birlashtiruvchi darslarni rejalashtirishimiz mumkin (Saliyeva Z., 2024).

Multimodal kompozitsiya talabalarga bir qator muhim afzalliklarni taqdim etadi, ularning o'qish jarayonini boyitadi va kelajak uchun zarur kompetensiyalarni rivojlantiradi.

Auditoriyada multimodal kompozitsiyani qo'llashning ko'plab usullari mavjud. Masalan, talabalarga infografikalar, video esse, podkastlar, veb-saytlar va taqdimotlar kabi turli multimodal loyihalar yaratishni taklif qilish mumkin. Shuningdek, ularga reklamalar, filmlar va veb-saytlar kabi turli xil multimodal matnlarni tahlil qilishni o'rgatish, ularning maqsadi, auditoriyasi va ishlatilgan usullarga e'tibor berishni so'rash kerak. Hamkorlikni rag'batlantirish va texnologiyalardan foydalanish ham muhim ahamiyatga ega. Talabalarga guruhlarda ishlash va turli xil dasturlar hamda onlayn resurslardan foydalanish imkoniyatini berish lozim. Baholash jarayonida esa, nafaqat matn mazmuni, balki ishlatilgan usullar, auditoriya va maqsadga mosligi, ijodkorlik va texnik mahorat kabi omillarni ham hisobga olish kerak. Masalan, oddiy esse o'rniga talabalardan sayohat haqida video esse yaratishni so'rash mumkin. Kitob taqrizi o'rniga kitobni targ'ib qiluvchi infografika, tadqiqot ishi o'rniga esa tadqiqot mavzusi bo'yicha interaktiv taqdimot yaratish taklif etilishi mumkin.

Multimodal kompozitsiya turli xil shakllarda namoyon bo'lishi mumkin, jumladan (1.1 rasimga qarang):

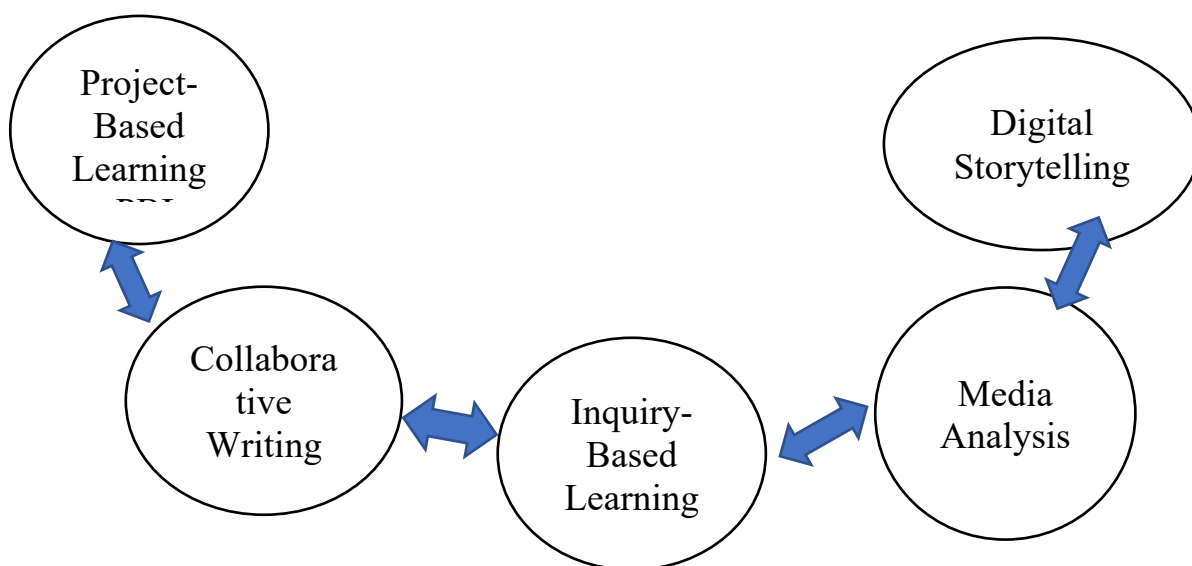
1-rasm. Multimodal kompozitsiya shakllari

- ✓ **Taqdimotlar.** Talabalar o'z tadqiqotlarini taqdim etish uchun slaydlar, rasmlar, videolar va audio materiallardan foydalanishlari mumkin.
- ✓ **Veb-saytlar.** Talabalar o'z loyihalarini namoyish etish uchun interaktiv veb-saytlar yaratishlari mumkin.
- ✓ **Videolar.** Talabalar hikoyalar aytish, tushuntirishlar berish yoki fikrlarini ifoda etish uchun videolar yaratishlari mumkin.
- ✓ **Infografikalar.** Talabalar murakkab ma'lumotlarni vizual shaklda taqdim etish uchun infografikalar yaratishlari mumkin.
- ✓ **Podkastlar.** Talabalar o'z fikrlarini baham ko'rish, intervyular o'tkazish yoki hikoyalar aytish uchun podkastlar yaratishlari mumkin.

Xulosa qilib aytganda, multimodal kompozitsiya talabalarning yozuv kompetensiyasini rivojlantirish uchun muhim vositadir. U talabalarga o'z ijodkorligini namoyish etish, turli auditoriyalar bilan muloqot qilish va murakkab g'oyalarni tushunish imkoniyatini beradi. Ta'lim tizimida multimodal kompozitsiyani qo'llash orqali biz talabalarni zamonaviy kommunikatsiya muhitiga tayyorlashimiz va ularning muvaffaqiyatga erishishiga yordam berishimiz mumkin.

Yozuv kompetensiyasini integrativ yondashuv asosida rivojlantirish metodlari

Multimodal kompozitsiyadan foydalanish orqali yozuv kompetensiyasini o'rgatish usullari o'quvchilarga turli modalitlarning – matn, rasm, video, audio va boshqa vositalarning – imkoniyatlaridan foydalangan holda o'z fikrlarini ifodalash imkonini beruvchi pedagogik yondashuv hisoblanadi. Ushbu usullar nafaqat talabalarning ijodkorlik salohiyatini kengaytiradi, balki ularning tanqidiy fikrlash qobiliyatini shakllantirish, media savodxonligini oshirish va zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu yondashuv o'quv jarayonini yanada interaktiv va mazmunli qilishi bilan birga, talabalarni axborotni turli nuqtai nazardan tahlil qilish va samarali muloqot qilishga o'rgatadi. Quyida multimodal kompozitsiyadan foydalanish orqali yozuv kompetensiyasini o'rgatishning ba'zi metodlari keltirilgan (1-rasmga qarang):

2-rasm. Multimodal kompozitsiyadan foydalanish orqali yozuv kompetensiyasini o'rgatish metodlari

1. Loyiha usuli (Project-Based Learning - PBL):

Loyiha usuli talabalarga ma'lum bir vaqt davomida murakkab muammoni hal qilish yoki mahsulot yaratishga qaratilgan chuqur o'rganish tajribasini taqdim etadi (Thomas, John W.2000). Multimodal kompozitsiya nuqtai nazaridan, loyiha usuli talabalarga turli xil modalitlardan foydalanib, o'z g'oyalarini ifodalash imkoniyatini beradi. Masalan, talabalar tarixiy voqeani tasvirlash uchun video yaratishi, ilmiy tadqiqot natijalarini taqdim etish uchun interaktiv veb-sayt tuzishi yoki ijtimoiy muammoni hal qilish uchun infografika yaratishi mumkin. Loyiha usuli talabalarga hamkorlik qilish, muammolarni hal qilish, axborotni tahlil qilish va o'z ishlarini taqdim etish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi (Hmelo-Silver, Cindy E. 2004).

2. Kollaborativ yozuv (Collaborative Writing):

Kollaborativ yozuv - bu talabalarning birgalikda yozuv loyihasida ishlash jarayonidir (Bruffee, 1984). Multimodal kompozitsiya kontekstida kollaborativ yozuv talabalarga turli xil modalitlardan foydalanish bo'yicha o'z bilim va ko'nikmalarini birlashtirish imkoniyatini beradi. Masalan, talabalar guruh bo'lib, audio va vizual elementlarni o'z ichiga olgan raqamli hikoya yaratishi, ijtimoiy media kampaniyasini rejalashtirishi yoki ta'lim resursini ishlab chiqishi mumkin. Kollaborativ yozuv talabalarga kommunikatsiya, hamkorlik, liderlik va mas'uliyatni bo'lishish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi (Dillenbourg, Pierre 1999).

3. Tadqiqotga asoslangan o'qitish (Inquiry-Based Learning):

Tadqiqotga asoslangan o'qitish - bu talabalarning o'z savollarini berish, ma'lumot to'plash, tahlil qilish va xulosalar chiqarish orqali o'rganish jarayonidir (Kuhlthau, Carol c 2012). Multimodal kompozitsiya tadqiqotga asoslangan o'qitishni qo'llab-quvvatlash uchun turli xil vositalarni taqdim etadi. Masalan, talabalar o'z tadqiqot natijalarini taqdim etish uchun video esse yaratishi, interaktiv xarita tuzishi yoki podkast yozishi mumkin. Tadqiqotga asoslangan o'qitish talabalarga mustaqil o'rganish, axborotni baholash, muammolarni hal qilish va o'z fikrlarini asoslash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi (Bruner, Jerome S 1991).

4. Raqamli hikoyalar (Digital Storytelling):

Raqamli hikoyalar - bu shaxsiy hikoyalarni aytish uchun matn, rasm, audio va video elementlarni birlashtirgan qisqa multimedia prezentatsiyalardir (Robin, Bernard R. 2000). Raqamli hikoyalar talabalarga o'z shaxsiy tajribalarini, fikrlarini va hissiyotlarini ifodalash uchun qulay muhit yaratadi. Talabalar raqamli hikoyalar yaratish orqali o'z yozuv kompetensiyalarini, vizual savodxonlikni va texnologik ko'nikmalarini rivojlantirishi mumkin.

5. Media tahlil (Media Analysis):

Media tahlil - bu turli xil media matnlarini (gazetalar, jurnallar, televideniye ko'rsatuvlari, filmlar, veb-saytlar va ijtimoiy media postlari) tanqidiy baholash jarayonidir (Livingstone, Sonia 2004). Multimodal kompozitsiya kontekstida media tahlil talabalarga turli xil modalitlarning qanday ishlashini, ma'nolarni qanday yaratishini va auditoriyaga qanday ta'sir qilishini tushunishga yordam beradi. Talabalar media tahlil qilish orqali o'z tanqidiy fikrlash qobiliyatini, media savodxonlikni va kommunikatsiya kompetensiyalarini rivojlantirishi mumkin.

Multimodal kompozitsiyani o'qitishda turli xil texnologiyalardan foydalanish mumkin, jumladan:

- ✓ Onlayn platformalar. Google Docs, Microsoft Office Online, Padlet va boshqa platformalar talabalarga hamkorlikda yozish va o'z ishlarini baham ko'rish imkoniyatini beradi.
- ✓ Rasm va video tahrirlash dasturlari. Adobe Photoshop, iMovie, Windows Movie Maker va boshqa dasturlar talabalarga rasmlar va videolar yaratish va tahrirlash imkoniyatini beradi.
- ✓ Audio yozish va tahrirlash dasturlari. Audacity, GarageBand va boshqa dasturlar talabalarga audio yozish va tahrirlash imkoniyatini beradi.
- ✓ Animatsiya yaratish dasturlari: Scratch, Pivot Animator va boshqa dasturlar talabalarga animatsiyalar yaratish imkoniyatini beradi.
- ✓ Interaktiv prezentatsiya dasturlari: Prezi, PowerPoint va boshqa dasturlar talabalarga interaktiv prezentatsiyalar yaratish imkoniyatini beradi.

Ushbu metodlar multimodal kompozitsiyadan foydalanish orqali yozuv kompetensiyasini o'rgatishning faqat ba'zi misollaridir. O'qituvchilar talabalarning ehtiyojlariga va o'quv maqsadlariga mos keladigan turli xil metodlarni sinab ko'rishlari va birlashtirishlari mumkin.

Xulosa qilib aytganda, multimodal kompozitsiya yondashuvi talabalarning yozuv kompetensiyasini rivojlantirish uchun samarali vosita bo'lishi mumkin. Bu yondashuv talabalarni ijodiy fikrlashga undaydi, ularning motivatsiyasini oshiradi va ularni zamonaviy dunyo talablariga tayyorlaydi. Shunday ekan, ta'lim muassasalari ushbu yondashuvni o'quv jarayoniga joriy etish orqali talabalarning yozuv qobiliyatlarini yangi bosqichga olib chiqishlari mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Bruner, Jerome S. "The Act of Discovery." *Harvard Educational Review*, vol. 31, no. 1, 1991, pp. 21-32.
2. Dillenbourg, Pierre. "What Do You Mean by 'Collaborative Learning'?" *Collaborative Learning: Cognitive and Computational Approaches*, edited by Pierre Dillenbourg, Pergamon, 1999, pp. 1-19.
3. Hmelo-Silver, Cindy E. "Problem-Based Learning: What and How Do Students Learn?" *Educational Psychology Review*, vol. 16, no. 3, 2004, pp. 235-66.

4. Kuhlthau, Carol C., et al. *Guided Inquiry Design: A Framework for Inquiry in Your School*. Libraries Unlimited, 2012.
5. Lambert, Joe. *Digital Storytelling: Capturing Lives, Creating Community*. Digital Diner Press, 2002.
6. Livingstone, Sonia. "What Is Media Literacy?" *Journal of Visual Literacy*, vol. 24, no. 1, 2004, pp. 53-67.
7. Robin, Bernard R. "Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom." *Theory Into Practice*, vol. 47, no. 3, 2008, pp. 220-228.
8. Thomas, John W. *A Review of Research on Project-Based Learning*. The Autodesk Foundation, 2000.
9. Salieva, Z. (2023). Some challenges faced by EFL students on writing skill. *Universal journal of multidisciplinary research*, 1(7), 6975.
10. Salieva, Z. (2024). Using Readings in the Writing Class. *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit*, 768-770. <https://doi.org/10.2024/3xjp1h56>
11. Гиясова, Д. (2024). O‘zbek va ingliz adabiyotida insonparvarlik g‘oyasining tarbiyaga bo‘lgan ta‘siri. *Переводоведение и лингвистика в эпоху цифровых технологий: изучение передовых подходов*, 1(1), 27–29. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/linguistics-digital-age/article/view/35043>
12. Giyasova, D. (2024). O‘zbek va ingliz yozuvchilari o‘tkir hoshimov va jon golsuorsining “gumanizm” konsepti asosidagi adabiy asarlarini lingvosemantik tipologik tahlili. *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit*, 376-378. <https://doi.org/10.2024/vtz65887>